RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 277 — MỖI SỐ: 0$02 — NGÀY THỨ BẢY 23 FÉVRIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Bắc-kỳ, Ai-lao và các nước trong cõi Đông-dương	Nam-kỳ, Cao-miên	Tàu, Xiêm, Trung-kỳ	Nước Pháp và các nước ngoài	Xem quốc
Một năm	6$00	6$50	6$30	6$30	12$00
Các lăng và					
Các công sở					
Sáu tháng					
Ba tháng					
Một tháng					

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois.

Toutes les lettes, tous les mandats doivent être adressés au directeur du N. 36, Rue du Coton, Hanoi.

Directeur: [illegible]
Rédacteur en chef: PHAM HUU LUC
Administrateur en gérant: NGUYEN VI LUAN

Adresse télégraphique: TRUNG BAC-TAN VAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một cái hội cũng nên có ở nước ta bây giờ

Hội gì? Xin độc-giả nhìn thấy cái đầu bài này đừng vội tưởng người viết bài này đã có một cái mục-đích gì công tư tư gì đây, hoặc đã chực mượn cái tiếng lập đoàn-thể cong-ích để làm cái thang kiếm danh chác phận, hoặc đã rỉnh xoay cái cách công-ti hợp cổ để giở cái ngòn xé mắm mút tay, mà buông lời cổ-động, thả giọng hô-hào, sắp sửa lại khởi-tạc ra một cái hội theo chủ-nghĩa nay, định tôn-chỉ nọ, hay là một cái công-ti trách nhiệm lập ra, vô danh tập cổ gì đấy chăng? Thưa rằng không; những sự nghiệp công ích ở ta bấy giờ, cần phải xum nhau lại mỗi người một tay, kẻ xuất công, người xuất của mà kinh doanh gánh vác để tô điểm cho non sông thêm rực-rỡ, bồi bổ cho nòi giống thêm tốt tươi thì hiện thời trong nước đã có những cái hội xã thành lập rồi, có cái thành lập rồi mà không duy-trì được cho vững bền, có cái thành lập rồi mà chưa khoang-trương được to tát, phần nhiều lại có danh mà không có thực, có xác mà không có hồn; những cái hội tiên-thiên bất túc, bị nàm bắt kẻ lại buôn công ích nọ đã làm cho chết non chết yểu đi mất thì chẳng nói làm chi, còn những cái khất-khà khất-khêu sống sót lại đây, ta phải gắng đồng tâm hiệp lực cả lại với nhau, săn-sóc chăm-chỉ vào mà nuôi cho cái thế-lực những hội ấy được lớn-lao, cơ-thể được thật nở-nang, hành động được thật mạnh bạo. Cổ-nhân đã dạy: Qui hồ tinh bất qui hồ đa. Ta còn phải lập cho làm hội nữa làm gì, cứ bấy nhiêu cái hội đã thành lập đó mà cho có danh có thực, có xác có hồn thì cũng đã lấy làm khó lắm. Con đem lập công-ti hợp cổ để gom tài góp lực mà khai khẩn những ruộng đất hoang nhàn, mở-mang những công xưởng lớn, trù tính những thương-nghiệp to thì cứ cái trình-độ non nớt của người mình bây giờ, nghĩ nói ra thật là thẹn mồm mà bán mãi cũng là vô ích; từ khi khởi ra cái phong-trào ấy, mười cái công ti đến chín cái vỡ, mà xét cái căn bệnh thì một nửa vì những kẻ chủ-trương không có công-đức công-tâm, thương-tài thương-học, lập nên hội chẳng qua cũng là một cái thủ-đoạn mới gạt người lấy của mà tảo xén cho chặt hầu bao, một nửa vì những người vào hội đối với một cách làm ăn mới-mẻ quá, hãy còn bỡ-ngỡ hững-hờ, bỏ tiền ra không phải là chủ chung vốn để kiếm lời, chỉ hoặc vì tình vị hảo, hoặc vì phần lợi riêng, mà không ai bỏ muối canh chung, thường bỏ cái việc chung cho một vài người phá-hoại cũng không hề đoái tiếc; cái hội buôn của mình còn nhiều cái mầm thất bại như thế, mà xã-hội mình đối với hội buôn chắc không còn chút gì tín-dụng nữa như thế, thì sự doanh-nghiệp ở nước ta hãy giờ trừ ra chỉ có được người nào thật có công-đức, có tài-lực, dù cái tư-cách doanh-nghiệp hẳn-hoi, đứng lên mà gây dựng một công cuộc gì, rồi hoặc kẻ ít người nhiều, lấy cái lòng tin cậy riêng mà chọn người gửi của là hoặc giả có thành hiệu gì chăng, chứ không phải cái việc ngày nay đã nên vội-vàng xướng khởi.

Cái hội mà tôi nói ở nước ta bây giờ cũng nên có tức là cái hội « ái cũ » mà các nhà thức-giả ở nước Gia-nã-đại vừa mới tổ-chức thành lập đây. Nước Gia-nã-đại là một nước đất rộng người thưa, kẻ thổ-sản còn phong-thú, nhân-dân còn giàu thịnh hơn ở nước ta nhiều mà chỉ vì cái tục ăn mặc xa-hoa, tiêu dùng hoang phí, gần đây cũng sinh ra có cái hiểm-tượng khốn cùng; vì thế mà các nhà thức-giả trong nước phải cùng nhau lập ra cái hội này, lấy thân mình nhà mình làm mẫu cho quốc-dân, răn cái thói xa-xỉ điếm đài mà chuộng cái cách tiết-kiệm trừ sức, đặt tên hội là « ái cũ », nghĩa là phàm người trong hội mặc cái áo nào cũng phải cho đến thật cũ thật rách rồi mới thay, dan cư một cái đồ mặc mà những cái đồ ăn đồ dùng cũng đều theo một cái ý tiện-tằn như thế cả; cái thói xa-xỉ điếm đài ở nước ta bây giờ để thường lại có phần hơn ở nước Gia-nã-đại nữa; một cái nước người còn hiếm, của còn kiệm, ruộng đất chưa khai khẩn được, nông-sản chưa tăng tiến được, công-nghệ thương-nghiệp chưa phát-đạt được chút nào như nước mình mà đã vung tay quá trán, sớm ăn sâm mặc, hạo-diên của trời; ta cứ coi cái tổng ngạch ngoại hóa thâu-nhập trong nước ta, từ đồ ăn, đồ dùng, đồ trần-thiết, đồ trang sức cho đến những đồ không có nhu-yếu một tí gì cho loài người mà người ta đã đặt một cái tên riêng gọi là xa-xỉ phẩm, hàng năm tiền-thụ ở trong nước kể ức triệu nào mà tính cho cùng, thì e cái họa khốn cùng chắc đến gấp năm, gấp mười người Gia-nã-đại nữa; nếu không biết bảo nhau mà phòng bị trước thì đến lúc tài cùng lực kiệt, nước đến chân nhảy kịp được thế nào!

Than ôi! cái phong-tục hiếu-thượng của người trong nước, phần nhiều là xuống xuất tự người trên, các nhà thức giả ở nước Gia-nã-đại đã đem cái thói tiết-kiệm mà xướng xuất cho quốc-dân thì tục xa-xỉ trong nước tất có bớt đi nhiều mà cái họa khốn cùng tất cũng ngăn ngừa được. Cái tục xa-xỉ ở nước ta bây giờ, bọn thượng lưu ta có tránh khỏi cái cừu trách ấy được không? muốn dịch tục di-phong, cũng chỉ trông cậy về cái gương tốt của những người tai mắt. Vậy thiết tưởng các nhà thức giả ta cũng nên nghĩ tới cái hiểm-tượng hẳn pháp của quốc dân ta sau này mà cùng nhau đồng-đô làm đầu, cũng lập nên một cái hội như cái hội áo cũ kia, thực hành cái phương-pháp sùng kiệm giới xa, lấy thân mình nhà mình làm nên cho xã hội; giỏi đến đâu thì có phải lười theo đến đấy; người trên làm thì người dưới tất phải theo, có lẽ cũng triệt được cái đồi-phong xa-xỉ mà cứu được cái thảm-họa khốn cùng cho quốc dân ta được vài phần vậy. Cái tên hội nghe nhưng như xấu không hàng tên các hội khác mà tưởng lại có phần thực ích đến công-chung nhiều hơn.

T

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 22 Février 1924

Tại thứ-dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện hoãn các khoản 32, 33, và 34 nói về thuốc lá, không bàn với Nghị-viện giao cho hội-đồng tài-chính xét cái khoản 35 nói về tiền trợ-cấp cho các thôn-xã. Nghị-viện lại cứ bàn đến khoản thứ 36, nói về việc bãi độc-quyền bàn điếm. M. Bousson bàn nên để khoản ấy ra ngoài, sau sẽ bàn riêng. Nghị-viện bỏ 355 phiếu phản đối, số phiếu ưng-chuẩn chỉ có 215 cái mà thôi.

Sau nội việc ưng chuẩn việc bãi độc quyền về điếm.

Viện tiên thảo-ủy-viên về bản-án đệ trình hai tờ trình về các ngạch binh lính.

Tại nguyên-lão nghị-viện

Quan Poincaré xin nghị-viện bỏ phiếu xem có tin cậy tòa nội-các hay không, thì nguyên-lão nghị-viện đã theo ý của Poincaré bỏ 15 phiếu ưng bãi khoản xin đặt nghị-viện bảo-cử tự-ý hạt. Có một 134 phiếu phản đối việc ấy.

Có lẽ vì việc ấy, ngày hôm nay, hội-đồng của nguyên-lão nghị-viện coi về việc hoàn-cải thể lệ bảo-cử sẽ tự-chức.

Ngân thị ở Pháp

Quan Nội-vụ bộ thượng-thư và quan Tài-chánh bộ thượng đệ trình quan Giám quốc một bản chỉ dụ định rằng các thư ngân-đơn ngoại quốc, không có phép của chánh-phủ thì không được đem vào buôn-bán ở ngân thị.

Vì e nước Đức

Nghị-viện xét về việc đất Palatinat. M. Hoffman xin chánh-phủ bảo-hộ cho đất Palatinat. Ông nói cái phong trào biệt-lập là do việc khuynh-đảo chánh-phủ Bavière ngày 9 novembre mà sinh ra.

Chánh đảng Quốc-dân xin giải-tán nghị-viện để tuyển cử nghị-viện mới.

Việc trong các hạt trú-binh

Kể từ ngày 1er février, sở quan thuế Pháp lại thu nhập đã-đồng một ngày được bốn triệu quan, tính ra hơn số thu nhập về tháng janvier được 30.

Số hàng hóa vận-tải trong tuần lễ mới đây tăng được 9 %.

Việc đình công ở nước Anh

Việc phu tàu ở nước Anh đình-công đã giải quyết xong. Các chủ thuê ưng tăng tiền công lên hai shilling.

Hội-đồng Giám-định

Các nhà Giám-định xét ra rằng chánh-phủ trung-ương nước Đức, đáng nhiều tiền làm các việc công-tác. Hiện đã làm 18.003 cái toa máy, và 440.000 cái toa hàng-khách. Các nhà ấy nói không biết đong nhiều toa hỏa xa như thế để làm gì?

Việc khí-cầu Dixmude

Hội-đồng tra cứu về việc khí-cầu Dixmude kết luận rằng khí-cầu bị nạn là bởi sét đánh, chứ không phải lỗi tại ai cả.

Bordeaux ngày 23 Février 1924

Mưa tuyết ở Tây-ban-nha

Ở Madrid số tuyết đổ nói rằng tuyết xuống nhiều quá, hỏa-xa không đi lại được.

Ở Bắc-bộ Tây-ban-nha tuyết cao tới hai thước.

Động dã ở miền núi Pyrénées

Ở miền núi Pyrenées có thấy động dã.

Tại thứ-dân nghị-viện

Nghị-viện bỏ 305 phiếu ưng chuẩn sự bãi cái độc-quyền về việc làm điếm. Số phiếu phản đối chỉ có 186.

Nghị-viện ưng-chuẩn các khoản từ 37 đến 45 nói về ngạch thuế điếm, về sự bãi những người làm ở các nhà máy điếm về sự tăng giá tiền phạt, về sự định-giá lại thổ-trạch, về sự giảm thuế cho những người nộp thuế trước hạn.

Khoản thứ 46 định rằng những người nộp thuế chủ u phải phạt một phần mười. M. Israël xin bãi khoản ấy. Nghị-viện bỏ 39 phiếu phản đối lời ông bàn. Chỉ có 175 phiếu ưng lời bàn ấy.

Tin Trung-hoa

Ngày 15 Février 1924

Vương-dục-Chi khuyên Vương-khắc-Mẫn cứ coi việc bộ tài-chính

Vương-khắc-Mẫn tuấy tài-thành quân thiếu, và Tôn-bảo-Kỳ có ý khuynh đảo, cáo đau không coi việc. Vương-dục-Chi và các quan binh đều đến nhà riêng Vương, khuyên Vương ra coi việc, Vương nọ rằng: ta đã nhận trách-nhiệm, quyết không cải hối, nhưng năm nay hết sức lu toan, cũng chỉ được 3.000.000 đồng bạc mà thôi; vậy các người nên nói với Tôn-bảo-Kỳ mưu tìm người thay cho ta.

Nghị-viện công-kích Vương-khắc-Mẫn

Nghị viện nhiều người công kích Vương-khắc-Mẫn. Tào-Côn không bằng lòng, có tỏ ý rằng nếu nghị-viện cứ làm như thế, thì sẽ phải hạ lệnh đình việc khai quốc-hội.

Trương-quốc-Kim đã nhận chức

Trương-quốc-Kim thấy việc giáo-dục không đủ tiền chi tiêu, còn dùng dằng chưa chịu nhận chức giáo-dục bộ trưởng; nhưng vì Tào-Côn khuyên dụ mãi, bất đắc dĩ đã nhận chức ngày 13 février.

Lập Kinh-Hồ hàng không đội

Tào-Côn định lập hàng không đội (đội tàu bay) từ Bắc-kinh ra Trương-hải, tổn phí 80.000 đồng giao tài chánh bộ trù biện.

Tôn-truyền-Phương không ký hòa ước Chiết-giang và Phúc-kiến

Có tin đồn rằng Tôn-truyền-Phương (ở Phúc-kiến) không ký to hòa ước Chiết-giang và Phúc-kiến, hiện vẫn tuyển luyện quân sĩ, sửa sang chiến hạm, để dự bị việc tranh-chiến với Chiết-giang.

Tham nghị-viện khai hội

Tham-nghị-viện khai hội, Tôn-bảo-Kỳ làm chủ tịch, thuật ý kiến của mình, cốt muốn tuân hành hiến pháp, tôn trọng quốc hội, để mưu cuộc hòa-bình thống-nhất.

Vương-khắc-Mẫn sắp sửa tới bộ coi việc

Tôn-bảo-Kỳ sai người đến thăm bệnh Vương-khắc-Mẫn ở nhà riêng và đem giấy mua tài-chánh bộ đến trình Vương. Vương bất đắc dĩ lại định ngày coi việc.

Việc chinh-chiến ở Bắc-giang

Quân đội Trần-hồng Anh quấy nhiễu Annam và Tiêu-quan (thuộc về Bắc-giang) giáp Hồ-bắc và quân Vân-nam chống cự không nổi; ngày 14 février, Lưu-Vân thân hành đem quân sang Hà-giang cứu viện.

Chiến-tranh ở Tô-chương

Phạm-thạch-Sinh và Hồng-hiệu-Lân đánh nhau ở Tô-chương (gần Đông-giang) kịch liệt lắm.

Đường xe hỏa Quảng-đông Cửu-long

Từ khi có cuộc chiến-tranh ở Đông-giang, đường xe-lửa Quảng-Cửu rất là thua thiệt; gặp thời thế khó khăn; duy tri cũng đã hết phương pháp-sang năm mới hòa-xa cục đã bàn giảm viên dịch bớt phần bù một.

CẢI CÁCH TỊCH CỐC CỦA BỌN ĐẠO-NHÂN TRUNG-HOA

Tại các chùa Trung hoa lắm khi người ta thấy có vị sư nằm vạn lăng, giống như có cái thái độ các vị phật, mà thân thể không gầy còm.

Đã từ các những sự tích cốc, gần đến lúc hóa thành phật rồi. Bọn ấy làm cách thế nào mà tịch-cốc? Điều ấy là một điều bí-mật của nhà chùa, nhưng một vị sư có cho ta biết cái bí-thuật ấy như sau này:

Chốn lẩn ba cân hạt gai và ba cân đậu tương với nhau mà đồ lên như đồ xôi trong ba ngày. Rồi ra để cho người, rồi đem giã ra. Đậu giã như thế thành ra một thứ bánh khô, lại đem đồ lên ba lần, rồi lại đem giã mà hong gió ba ngày, thì bánh thành ra một thứ bột rất nhỏ. Vị sư nào muốn tịch-cốc thì phải ăn cái bột ấy thật nhiều, ăn đến dần cổ đầy hong mới thôi. Ăn bột ấy thì có thể sống được tới ba tháng, mà không thấy đói chi cả. Mà trong ba tháng cũng không được ăn thức-phẩm gì, chỉ thỉnh thoảng nông một tí nước chè hạt gai mà thôi. Hết ba tháng cái bột ăn trước tiêu-hóa hết rồi, lục bấy giờ ti vị lại biết đói, thì lại lấy bột ấy mà ăn, cứ làm thế mãi cho đến khi tỉ vị ruột gan khô héo đi mới thôi. Về sau người bình như chết vậy, da thịt rắn như thể đã thuộc, tri-não và giác quan lờ đờ như thể chết rồi, nhưng để cái gương trước mồm vẫn thấy thở, như thể được đến hai ba tháng, có khi đến hai ba năm mới tắt hơi. Đến lúc bấy giờ thân thể cứ khô đét lại thôi, chứ không bao giờ thối được.

HÀI ĐÀM

Ông Hàn Dê

Một làng kia mở cuộc tổ-tôm điếm, chẳng lấy chi làm lạ, chỉ là vì một điều cự phải có chân Hàn-lâm mới được dự cuộc, thế mà cũng thường vẫn đủ tay.

Năm điếm tổ-tôm đặt theo A. B. C. D Đ. Lại lệ vệ một điều chỉ có điếm chữ D. là hay ù hơn cả. Từ đó ông nào ngồi điếm ấy được nổi tiếng là « *ông Hàn Dê* ».

Võ-Vị

MỘT THẰNG BÉ CON RẤT LẠ

Cải chính

Trong mục này đăng ở số báo hôm qua có hai chữ Phủ-lý, chữ dưới xếp đúng, chữ trên lại xếp lầm làm Hải-dương. Vậy câu đầu về mục ấy xin cải chính lại như sau này cho đúng: « Hai giờ sáng hôm thứ năm, 21 février 1924, ở nhà thương *Phủ-lý* có một người đàn-bà đẻ ra một đứa con trai rất lạ ».

Bàn bà có thai có thể biết trước được đẻ con trai con gái hay không?

Mới đây, giáo-sư Achard, là thư-ký vĩnh-viễn tại hội Hàn-lâm Y-học có đọc một bài của bác-sĩ Isac Fried ở Bratislava (nước Tchécoslovaquie) nói về cách phân hóa nay giọt máu mà có thể biết trước được bốn tháng đàn bà có thai sẽ sinh ra con trai hay con gái. Hội Hàn-lâm thấy việc ấy rất quan trọng, thì đã giao cho một hội-đồng riêng xem xét để trình hay mọi lẽ.

Bác-sĩ Isac Fried đã thí-nghiệm phương-pháp của mình tại học-viện huyết-học ở bắc-quốc và tại sở bổ-sản thuộc về nhà thương Lariboisière thì thấy công việc thí-nghiệm được thập phần hoàn hảo.

CẢI HIỆN TÌNH TÀI-CHÍNH NƯỚC PHÁP

Báo *Messagerie* nước Ý có nói: Tiền franc lại mới hạ giá, song lần nay cũng như lần trước không có gì là đáng ngại. Tiền mark mà hạ giá quá nhiều là bởi bạc giấy nhiều quá, và người Đức đe ư tiền của kỳ ở ngoài mất nhiều. Chớ như cái số bạc giấy ở nước Pháp chưa đến quá cái giới-hạn định trong điều lệ nhà Pháp quốc ngân hàng. Cái can cái thương mại cũng hẳn được thăng bình. Sự chi-tiêu về việc trú-binh không có làm tổn nại cho ngân-khố nước Pháp, vì ngân-khố thu lợi về việc ấy cũng được nhiều. Cái sức sinh hoạt của nước Pháp rất mạnh, không có điều gì đáng ngại cả.

ĐIỆN KHÍ CÓ LÀM CHẾT ĐƯỢC KHÔNG?

Giáo sư Jellinek, tổng-trưởng viện Điện-khí y-học ở Vienne có tuyên-bố rằng luồng điện đi qua người không làm chết được, nhưng chỉ làm cho tê tái ít đột ít lâu, rồi người bị điện đánh lại tỉnh lại.

Bác-sĩ từng biết nhiều người bị điện đánh, tưởng thuốc đã cho là chết rồi, được ít lâu lại tỉnh lại.

Giáo-sư có nói: « Tội-nhân xử tử bằng điện, nên đem cho vào với cho chết hẳn đi, kẻo có khi tỉnh lại, lại hồi lại đang thương ».

Nếu quả như lời giáo-sư nói đó, thì xưa nay biết bao người bị ngu về điện-khí, có thể sống lại được mà phải chôn oan nhỉ!

VĂN UYỂN

Câu đối tết

Cảnh tết thực là vui, nào tranh, nào pháo, nào áo, nào quần, nào rưa bánh mứt bí, giò mỡ bánh chưng, rượu đánh tít mù, tứ muốn quanh năm xuân tết cả;

Ở đời ai cũng phải, cứ ăn, cứ chơi, cứ phung, cứ nhà, cứ rượu cúc chè sen, tài bàn thuốc phiện, chơi vung tàn tán, ai hay trăm tuổi cũng thôi mà.

Xuân nhật khai bút

Năm Giáp-tý ngày xuân tháng tám,
Mừng tuổi xong khai bút vài câu.
Rằng: hai mươi tuổi trên đầu,
Ơn giời lộc nước về sau nơi nhiều.
Điều tai nạn đã tiêu giải trước,
Đường vinh hoa giồng bước mà lên.
Cửa nhà gặp hội đoàn-viên,
Tay nâng chén, chúc thông-huyên thọ [trăng.

Ngân sơn, Bùi-kim-Khanh.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC HANOI

Thời-tiết
7 giờ 21 độ
15 giờ 21 độ

Lịch ngày mai
Dương-lịch
Chủ nhật, 24 Février 1924
Sexagésime
Âm-lịch
2 tháng giêng năm Giáp-tí
Ngày Qui-dậu
Bành Kim, Sao Phòng, Trực Nguy.
KỴ: Tử-tung, Hỏi hậu.
NGHI: Tế tự, Mộc dục, Lợp dầu, An-táng, Khai-quang, Kỷ phúc, Nhập học
Ngày kia:
Dương-lịch
Thứ hai, 25 Février 1924
S. Mathias
Âm-lịch
21 tháng giêng năm Giáp-tí
Ngày Giáp tuất
Bành Hồ, Sao Tâm, Trực Thành.
KỴ: Khai sương, Ngôi-khuyển.
NGHI: Hôi-hôn, Khai thị, Kết võng, Mục-dưỡng

Giá bạc. — Kể từ ngày 23 Février 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 $ 85.

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 23 février 1924:* 3% 54.50. — 3% Thứ hoãn vốn dầu 65. — 4% 1917 58.60. — 4% 1918 57.75. — 5% 1915-1916 68.81. — 5% 1920 84.40. — 6% 1920 81.50.

Tin tàu. — Tàu *Docteur Pierre Benoît* ở Âu-châu sang, tới Saigon ngày 24 février 1924, hồi 6 giờ sáng.

Quan Toàn-quyền đi công-cán tại Nhật. — Vừa có điện tín Havas ở Paris gửi sang báo rằng đến tháng năm tây thì quan Toàn-quyền Merlin sẽ đi công-cán riêng tại Nhật-bản.

Quan Toàn-quyền về Huế. Trong một số báo trước bản-quán đã nói rằng sang tháng ba tây này thì quan Toàn-quyền lên Lao-kay và nhân tiện ngài lên cả Vân-nam-phủ. Ngài đi chừng mười hôm mới về. Nay lại được tin rằng khi ở Vân-nam về rồi thì ngài sẽ vào chơi Huế, chừng 20 hay là 25 mars.

Diễn-thuyết bảo-cử Tối hôm qua hồi 9 giờ các nhà dự bảo Pháp đã họp tại nhà khách sạn *Hanoi-Hôtel* để nghe các ông ra ứng cử đại biểu Bắc-kỳ tại Thượng-hội-đồng thuộc-địa bày tỏ cái chương-trình của mình. Những người dự bảo ngồi chật hết cả phòng café và cả chung quanh hiên người đứng cũng đông lắm. Những ông ứng cử, lần lượt đều lên diễn-đài bày tỏ cái chương-trình của mình là MM. Ducamp, Saumont, Dandolo, Caron, Ephsic, Martin. Cả M. Babut cũng lên diễn-đài diễn-thuyết. Đáng nào cũng có người vỗ tay, và có người huýt còi. Mãi qua 11 giờ mới giải tán. Tối thứ hai sau lại họp tại nhà hát Tây.

Bán: Bàn ghế bày buồng ăn.
Bàn ghế bày buồng khách.
Các thứ đồ vật.
Xe song-mã có đóng sẵn cả ngựa.
Xe nhà cao-su.
Hỏi tại:
73, *Phố hàng Bông Thợ-nhuộm*

Tòa án cải-trị. — Tòa án cải-trị đến ngày thứ tư 5 mars thì họp tại tòa Thượng-thẩm có quan Cố-vấn Préau làm chủ tọa.

Các kỳ giảng thuyết tại trường Cao-đẳng Quan giáo-sư Barthélémy vì mắc bận, cho nên các kỳ giảng thuyết tại trường Cao-đẳng chiều thứ hai 25 và thứ tư 27 này không có.

Ai tin Có tin rằng quan *Docteur* Sureau vừa ta thế tại nhà thương Saint-Paul ngày hôm nay. Sáng thứ hai tới nơi này mới cất đám ngài.

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

Chương-trình từ ngày chủ-nhật 24 đến ngày thứ ba 26 Février 1924.

THỜI SỰ

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ
11 hồi
Chia làm 4 phần

Buổi ban ngày hạ giá.
Ngày thứ năm bắt đầu từ 17 giờ 30.

TRẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LÂN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
39, *Phố hàng Quạt, Hanoi*
2068

Bán đấu giá. — Sáng hôm qua tại sở Công-sản đã bán đấu giá 90 cái bưu-kiện (colis postaux) bị hư hỏng ở tàu *Angkor* ngày năm ngoái mà những người có hàng không chịu lĩnh. Những bưu-kiện ấy phần nhiều là sách vở, giấy bút, đồ vật, đồ chơi, bát đĩa, kính ảnh, kẹo mứt, vân vân.

Hội Pháp-học bảo-trợ — Bản-báo nhắc lại rằng đến tối thứ hai này hồi 8 giờ hội Pháp-học bảo-trợ sẽ họp đại-hội-đồng tại hội Trí-tri.

Gây bạc giả hai chục đồng — Bản quán có tiếp được của Đông-pháp ngân hàng chi Sa-đéc lời rao như vầy:

Lời rao cho ai ăn dân hay đồng để phòng khỏi lầm những gấy bạc giả hai chục đồng mới có.

Giấy bạc giả bắt đặng in theo hai thứ giấy bạc mẫu tiêm tại Hãng-bạc Đông-pháp ở Saigon cho ra (một thứ có ba người ký tên, một người ký tên thiệt, còn hai người thì tên in; còn một thứ nữa thì có hai cái tên in mà thôi.

Giấy bạc giả này biết dặng nhờ bởi mấy điều kể ra sau đây:

Bề mặt. — Hình vẽ coi thô kệch, lằn vẽ lớn nét, màu lợt và lu. Cái bông hình (filigrane) nơi trên đầu hình có đầu tem nhiều chỗ cẩu phía tay mặt.

Số và chữ in chẳng đều và ngay ngáu như giấy thiệt.

Câu chữ: « Décrets des 21 janvier 1875, 23 février 1885, 10 mai 1909 et 2 avril 1911 » in toát nhỏ lu lỏi, như: chữ *des* in lộn ra chữ *dos* — chữ *avril* in ra chữ *avrit*.

Dưới góc phía tay mặt, trong cái khuôn chỗ in số « 20 », số đó có chỗ in chồng lối lằn nhỏ đỏ.

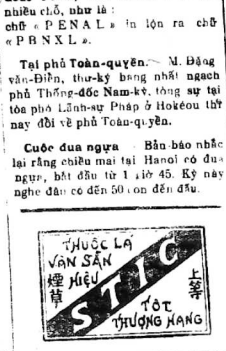
Bề mặt giấy bạc giả coi như lấm màu đỏ chỗ chẳng phải dặm màu đỏ; hình in coi chẳng có nổi ra như giấy bạc thiệt vậy.

Bề trái. — Câu: « L'article 139 du Code Pénal, vân vân... » in sai nhiều chỗ, như là:

chữ « PENAL » in lộn ra chữ « PBNXL ».

Tại phủ Toàn-quyền. — M. Đặng-văn-Điển, thư-ký hạng nhất ngạch phủ Thống-đốc Nam-kỳ, tòng sự tại tòa phó Lãnh-sự Pháp ở Hokéou thì nay đổi về phủ Toàn-quyền.

Cuộc đua ngựa Bản-báo nhắc lại rằng chiều mai tại Hanoi có đua ngựa, bắt đầu từ 1 giờ 45. Kỳ này nghe đâu có đến 50 con đến đấu.

Nam-kỳ kinh-tế-báo. Đạo nghị định ngày 29 juillet 1929 cho phép mở báo *Nam-kỳ kinh-tế* thì nay bãi đi.

Trộm cắp, lừa dảo, bội tín. M. Quách-văn-Chang bán xổ ở Hà-nam, qua Hanoi trình Cẩm rằng bị mất cắp một cái ví đa dựng 39 đồng bạc giấy và cả thẻ thuế thân.

M. Phạm-ngọc-Trác trí-châu hưu-trí, nhà ở hàng Than, số 48, trình rằng bị kẻ cắp lấy mất bộ bàn đèn bằng đồng giá đáng 7 đồng.

Tên Ng-kim-Liên 29 tuổi, cu-li, nhà ở đường Sinh-từ số 125 ăn cắp quần áo và đồ đạc của M. Bùi-văn-Thơm ở Vân-hồ; tên Ng-văn-Lợi 22 tuổi cu-li nhà ở phố Sò-ng-tô-jen số 5 bị bắt được quả-tang ăn cắp 1 đồng bạc của M. Lưu-tri-Nhâm ở Hưng-yên; tên Cao-v-Tung 18 tuổi thợ giầy ở Thái-hà-ấp ăn cắp 76 miếng sắp của chủ; tên Đặng-trần-Mão ở làng Ngọc-thanh (Sơn-tây) bội tín mất 10 đồng bạc của M. Ng-hữu-Thăng ở hàng Cót; tên Ng-thị-Hợi ở phố Bờ-hồ số 6; tên Ng-thị-Vượt Quế 24 tuổi, tên Chiêu-v-Khoa 17 tuổi ở làng Hòa-nam (Hà-đông) và tên Ng-duy-Nương 20 tuổi cu-li ở Kiến-nam mấy tên bắt được có một con chó cỏ, một cái thau đồng và một cái khăn tượt đều phải bắt giam để xét lỗi.

Bán một cái nhà cho thuê, kiểu xinh, ở chỗ rất tiện có ba lớp mỗi lớp ba buồng.
Hỏi tại: Đường Quan-thánh, số 140

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói	0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói	0.10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh thương) bọc vào hộp bằn kin, mỗi hộp hai mươi điếu	0.20

3807

Các tin vật. — MM. Ng-v-Bích thư ký phủ Thống-sứ nhà ở hàng Đào và Vũ-đình Quang tức Ng Ninh buôn bán, nhà ở nhỏ nhà thương Khách bị ăn nợ đều phải giao cho chưởng-lòa.

Theo như giấy ấy quyền của quan Dự-thẩm Hanoi, sở Mật-thám đã xét về việc vỡ ngân đối của hiệu Robaglia.

Sở Mật-thám đã xét về việc Lê-thị-Định kiện tên Ng-v-Nhân là linh cảnh-sát số 14 đánh mình.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Con nước lên xuống — Ngày thứ bảy 23 février 1924:
Nước lên 26 phân vào hồi 6h32 buổi sáng;
Nước xuống 12 phân vào hồi 8h30 buổi chiều.
Ngày chủ-nhật 24 février 1924:
Nước lên 26 phân vào hồi 7h5' buổi sáng;
Nước xuống 14 phân vào hồi 10h33 buổi chiều.
Ngày thứ hai 25 février 1924:
Nước lên 22 phân vào hồi 8h20 buổi sáng;
Đến buổi chiều nước đứng.
Ngày thứ ba 26 février 1924: Kém con nước.

Hội Liêu-hữu Thương-chinh. — Chiều thứ bảy 16 février 1924, hội Liêu-hữu Thương-chinh Haiphong họp đại-hội đồng thường niên tại Salle d'attente de la Sous-direction để bàu lại ban trị-sự mới, và để nghe các tờ kê trình về công việc và tài-chính hội trong năm 1923.

M. Nguyễn, chánh-hội làm chủ-tọa các viên-chức trị-sự và các hội-viên đến họp đồng đủ cả.

Đúng 5 giờ rưỡi thì mở đại-hội-đồng. M. Nguyên đứng lên cám ơn các hội-viên và đề-nghị cử chủ tọa việc và tinh hình bàn hội.

Sau đến M. Lương, phó-hội đồng đọc tờ kê-trình về tài-chính của hội.

Đến 6 giờ thì bắt đầu bỏ phiếu bàu ban trị-sự năm 1924. Khi mở phiếu thì các ông có tên sau đây được trúng cử:

MM. Nguyễn-hữu-Nguyên, chánh-hội; Tô-v-Lương, phó hội; Nguyễn-trọng-Gin, thủ-quỹ; Bùi-ngọc-Dang, phó thủ-quỹ; Trần-xuân-Chất, Thư-ký; Phạm-hữu-Thu, phó thư-ký; Ng-mạnh-Hàm, phó thư-ký; Vũ-v-Kiêm, Đỗ-văn-Trất, Lê-văn-Lung, Hoàng-văn-Minh, hội-viên cố-vấn.

Đến 7 giờ, thì hội đồng giải tán.

Tại tòa Đốc-lý. — Ngày thứ sáu 22 février, quan cai-trị Dr Sourdeval, chánh phòng thư-ký tại tòa Đốc-lý Haiphong, đã lên Hà đông nhận chức phó Công-sứ tỉnh ấy.

Kẻ cắp nhảy xuống sông. Ngày thứ năm, 21 février, hồi 7 giờ sáng, một người đàn bà đi chợ bị mất cắp 40 đồng bạc. Thằng kẻ cắp chừng 14 tuổi, thấy nhiều người đuổi bắt liền nhảy xuống sông Bonnal rồi lội lên đường Bonnal, không bắt được.

Tại tòa án. — Phiên tòa ngày thứ năm 21 févr er xử những việc sau này.

Người chauffeur Trần hiếu-Ban làm công cho M. Mathée một hôm vô ý để ô-tô đè bị thương mấy người là Ng-văn-Cao, Đỗ-văn-Xám, Trần-văn-Dương, Trần-văn-Bắc, Nguyễn-văn-Bách và một người nữa thì tòa phạt Trần-hiếu-Ban 25 quan án treo, song M. Mathée là chủ có xe ô-tô phải chịu trách-nhiệm tất cả.

Tên Lam-văn Muôn vào một khu rừng đã có giấy yết cấm mà đốn 120 cây gỗ vừa lớn vừa nhỏ thì tòa phạt 100 quan và tịch ký những gỗ ấy cùng khí-cụ.

Đồng tình đi ăn trộm. Lã Ngvăn-Sy 41 tuổi, Ng-văn-Thọ 42 tuổi, Ng-văn-Bình 19 tuổi, Ng-văn-Tỷ 17 tuổi, Phạm-văn-Tâm 34 tuổi và Ng-văn-Hàn, 19 tuổi cùng làm nghề đốt thùng và tất cả ở làng An-dương đồng tình ăn trộm gỗ lim của M. Bùi-thị-Phương ở Route Circulaire thì này đã bị bắt để giải ra tòa làm án.

HÀ-ĐÔNG SƠN-HA

Ai-tin. — Bản quán tiếp được bài này của nguyên văn đăng báo:

Pierre thầy giả Lý quán xã Trácbút, Duy-tiên, Hànam; tiếp trần 1885; đi trung-đẳng Hoàng-nguyên trường 1903, sau Xuân mãn khóa ra, vào miền Đồng chảy, chốn sơn lâm khôn xiết kể nỗi tang-thương hoạn-nạn, thực đã trọn ý duy-tha chủ-nghĩa vậy, một vòng 9 thu. 1918 vào khoa Caođẳng Giáo-lý Kesơ chịu chức từ rồi bị yếu ra ngài, lại tái phần chốn cựu cảnh sơn-lâm còn cam mến. Tới Juillet 1921 ơn lệnh trên cải chốn ra trung châu Sơ-hà, thừa chủ trương khai luân-lý chính cho người Chanh khúc 3 đồng lễ sang xuân vừa gặp thời hạn, đêm 9 xuân đầu bị cấm bỉ đói cách, đặng linh đủ các phép, vẫn tỉnh chuốt lo toan mọi việc, tới 2 giờ 45 phút rạng ngày 12 thoát thế sự vào ngay giấc ngủ vô ngần vô hạn ở trường Chanh-khúc; cha xứ sai đủ người tùng phục điều tang, 5 giờ chủ nhật 13 ngài sai mành lên Chanh trước linh-cữu về xứ Sở; có 2 xã Văn-phước cùng Chanh đủ lễ nghi một đám rất là tế chỉnh theo Hồng-giang xuôi tới bến Giềm la 9 giờ 45 sáng.

Chuyến cữu lên bờ rồi 2 hồi ấy nhạc Yêu-duyên, Bằng-sở rước cha xứ ra đón về nơi Thánh-điện làm lễ khởi-tang, người ta xử đó hội vừa lễ xong khôn xiết tình, tỏ hết tình như là huyết mạch cảm thương; lễ tất thầy đưa đường ra nghĩa-địa.

Đây cha xứ diễn tư tình M. Lý êm giấc mộng ngàn năm rất cảm; hết nhân dân lương giáo nghe tỉ lậy đều giọt lệ thảm thương; Lễ an táng cha xứ tiếp đoàn nhỏi cầm tụ lòng tới người các xã đã hộp táng; ai nấy lại càng cảm đặng tiếng khóc hỏi rất hỏi rất lâu rồi giải tán bi-ai.

Xin có nhỏi chia sầu cùng ông chủ tang với thân huân thiết nghĩa M. Pierre Lý; chúc mau mau hưởng tỉ ợ trên thường-sinh cực lạc.

HÀ-GIANG

T B.K N C.T.T.H Chi-hội thứ mười lăm. Đến ngày 26 février 1921 tức là 22 tháng giêng ta, thì chi-hội thứ mười lăm của hội Trung-chi Bắc-kỳ nông-công-thương tương tế tại Hà-giang sẽ làu lễ khánh-thành, có quan Đô-thông cai-trị đạo binh thứ 13, làm danh-dự chủ-tọa. Các quan Tây Nam ở đó phần nhiều là danh-dự và tán-trợ hội-viên bản-hội đều có giấy mời đến chứng-kiến lễ khánh-thành và dự tiệc sâm banh. Hội-chánh Hanoi và chi-hội Việt-trì cũng đã định cử đại-biểu lên dự lễ, và nhân dịp khuyến-khích các anh em trẻ mạn ngược hô hào cổ-động cho thanh-thế bản-hội tràn khắp cả mạn sơn-lâm, song sau được tin của ông hội-viên ở Tuyên-quang gởi về nói đường sá hiện nay mỗi chừa xong, ô tô đi không được, xe tay thì đi mất hơn mười ngày mà hiểm-trở lắm, bởi vậy nên không ai làm đại-biểu lên Hà-giang được. Hà-giang là một nơi rất hẻo-lánh nhất trong xứ Bắc-kỳ, cảnh chỉ có núi biếc-rừng xanh, người chỉ có Mường Thổ cùng Mèo-Mán, người trung-châu ít ai đến đó. Nay bản-hội được ông Ng-đức-Thuần hội-viên chi hội Việt-trì đổi lên Hà-giang đem cả chủ-nghĩa và thành-thể của bản-hội cổ-động trong các bản trên đó, lại may được ông Ng-văn-Thou là người lỗi-lạc nhiệt thành, ông tòng sự ở Hà-giang đã lâu năm, người đồng-bang ai cũng qui mến cả, nên chi-hội này mới thành lập mà đã được vẻ-vang như vậy, thì thực là khả mong cho cái bước tiến-đồ của bản-hội ở miền Thượng-du xứ Bắc-kỳ lắm lắm.

T. B. K. N. C. T. T. T. hội
Hội-trưởng Ng-huy-Hợi lai cảo

CHỢ-RÃ BẮC-KẠN

Quan châu Bế-sao-Tung đổi sang Thạch-an. — Quan châu Bế-sao-Tung mới đây có nghị-định đổi sang trọng nhậm châu Thạch-an, trong khi liền tàu nhân dân trong hạt đều tỏ ra lòng tiếc mến Ngài là một ông quan có tinh hiếu-học lại muốn cho dân được chóng tiến-hóa nên có tu-bổ ra trường học và cho sách vở, cho giấy bút, cho tiền nong lại khuyên dụ cha mẹ học trò nên chăm cho con cháu đi học.

Ngài lại hết lòng bảo cho dân biết rằng việc buôn bán cũng là cần lắm, không kém chi sự học; nên ngài đã hết sức trông nom bênh vực cho kẻ buôn người bán. Như trong tháng cũ mất những người buôn bán muốn xuôi về thì ngài có cho đồng đưa đem giữ gìn rất là cẩn thận.

Ngài lại khuyên dân nên siêng-năng chăm về việc cày cấy giống giọt cho lúa má hoa màu được thóa thải phòng khi đói kém. Đến như phong tục là những điều tệ ấy đổi rất khó khăn thế mà ngài cũng cố khuyên dụ cho dân bỏ được điều xấu mà giữ được điều tốt. Xem như việc ngày tự ngày tết thăm viếng nhau không có phiền phức như trước kia, cũng đủ biết rằng ngài đã dễ ý đến việc cải-lương cho dân lắm.

Kiện tụng là một việc xảy ra luôn luôn và là một cái mối hại rất lớn cho dân, cũng như quan lớn mà bởi dị dẫn, hoặc xử hòa, hoặc khuyên răn làm cho dân sự được hòa-thuận mà cư xử với nhau.

Binh sinh ai cũng vẫn mến phục ngài là người trung-trực thuần-hậu, ấy vì có những cái đức tính đó mà ngài đã làm nên được cái đức chính cho dân nhờ. Nay nhân trong lúc tiễn hành được thấy cái thịnh tình tốt mến chưa chan đầm thắm của nhân dân mà lại chứng tỏ được cái đức chính của ngài lắm vậy.

Trợ-giáo Chu-đình-Hanh lai cảo

(Xem trong tờ ba, cột thứ hai)

Số 83

DÁ-BIẾT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẨM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này cho là ái-tình tiểu-thuyết cũng được, mà cho là trinh-thám tiểu-thuyết cũng được. Vậy xin dịch ra để công-hiến các bạn độc-giả một cuốn tiểu-thuyết khiến-hứng trong khi tiêu-hậu trà-dư!

Nàng mỉm cười mà rằng:

— Cái đó là việc nhà ông, tôi biết đâu đấy, Anh-quốc với tôi thì có quan hệ gì. Trước đây tôi chưa từng ở nước Anh, mà sau này tôi cũng chẳng đến chi nước Anh nữa. Nhưng có một điều rằng, vì dù có chịu nghe lời, mà cứu được tính mệnh cho sinh linh, thì cũng là một việc hay vậy.

Nói rồi khẽ áo đứng dậy, để con chó xuống đất. Con chó vừa đứng xuống đất, liền chạy đi đánh hơi cả khắp bốn xung quanh phòng, khi đến chỗ tôi nấp, liền ăng ẳng cắn rằm lên.

Nàng gọi:

— Hoành-tân! Hoành-tân!

Con chó cũng cứ cắn, nàng bèn chạy đến ôm lấy con chó, và nói với anh tôi rằng:

— Bảo-tinh! Sau màn có cái chi, mà con chó nó cứ đánh hơi nó mách mãi?

Anh tôi nói:

— Dễ có con mèo nó nằm ở trong ấy.

Bấy giờ con chó thấy có chủ đến, liền chạy xẵn vào trong màn, cắn riết lấy quần tôi. Nàng trông thấy tôi, bỗng giật mình đánh thót một cái, anh tôi cũng biến sắc mặt, nàng nói:

— Ai đứng ở trong màn này? Nếu họ nghe thấy những câu tôi nói, thì tính mệnh tôi hỏng rồi!

Lúc đó tôi biết rằng không thể ẩn được nữa, bèn vén màn bước ra. Nàng đứng lui lại, Tôi thấy vậy biết rằng nàng không nhận ra được tôi.

Nàng nói:

— Người này nấp ở trong màn đã lâu, thế ra ông lập mưu để hãm hại tôi rồi!

Tôi nói:

— Á-đức-nhĩ! Nàng không biết tôi ư?

Nàng cả sợ, mặt sám như tro, hồi lâu không nói ra hơi, đến sau nhận ra được, bèn lên tiếng mà gọi rằng:

Cập-mai đấy a! Cập-mai! Trời hỡi trời! Trời hỡi trời!

Tôi liền ôm lấy nàng mà rằng:

— Á-đức-nhĩ nàng ơi! Cái tử-thì ở Lạc-kỳ-sơn không phải là tôi đâu. Tôi đây, nàng ạ!

Song tôi nói thì nói, chẳng khác như nói với một người đá vậy, Nàng đã ngất đi ở trong lòng tôi rồi.

CHƯƠNG THỨ XXXIV

Chưa đầy vài phút thì nàng tỉnh lại, anh tôi giữ lễ, bèn lẳng ra ngoài, để mặc cho vợ c ồng tôi cùng nhau tình tự. Nàng mở mắt ra, thấy tôi, lại cúi xuống nhìn mình, bấy giờ thần sắc đã định, nàng nói:

Cập-mai! Chàng sao mà lại sống được thế?

Tôi nói:

— Việc đó thì dễ hiểu lắm. Tôi đến Mỹ-quốc, đã đò la biết hết được mọi việc bí-mật rồi, đến khi kẻ thù nó theo tôi, tôi bèn dùng một người giả làm tôi, đi sâu ở Tây-bộ, còn tôi thì tôi đổi họ thay tên mà đến đây.

Nàng nói:

— Thế ra cái người chết đó là người giả làm chàng đấy.

Tôi nói:

— Phải! Nhưng tôi đã có bảo hiểm cho hắn. Lúc hắn đi thay tôi, hắn cũng biết là việc tất nguy, song lấy cái tính mệnh một người, mà so với việc lớn này, thì khinh trọng không bì được.

Nàng nhìn tôi hồi lâu, rồi nói:

— Cập-mai! Diện mục chàng bây giờ khác hẳn, mới có vài tháng mà đã già người đi đến thế kia!

Tôi nói:

Thực là đổi đời, chứ sao gọi là vài tháng được. Tôi hỏi ức lúc bình sinh, chẳng khác như người cách thế.

Nàng nói:

Hãy giờ có còn đánh quần đi săn được không?

Tôi nói:

Chẳng những việc ấy, trăm việc việc gì bây giờ tôi cũng chớp mắt bỏ qua hết, nhất thân chỉ chôn chết vào một việc này mà thôi.

Nàng thở dài mà rằng:

— Thế còn thiếp đây thì sao?

Tôi bèn hỏi nàng mà rằng:

— Minh ơi! Thương nhau vì nhau hãy chờ nhau, chẳng chẳng là một tháng sau với gì.

Nàng thấy tôi nói vậy thì dường như nàng cũng đã có hy vọng, nhưng sau nàng lại có vẻ buồn, thở thể mà rằng:

Chàng chắc là thành công ư?

Tôi nói:

Sao lại không thành! Ai ai cũng cho là tôi chết rồi, cả đến nàng nữa, nàng cũng có nhận ra được tôi đâu!

Nàng nói:

— Ừ, mà bây giờ trông chàng khác thật, so lúc nãy với lúc đánh quần trước, thì lúc nãy không phải là một chàng thiếu niên anh tuấn nữa rồi, coi thế thì ra chàng đã trải gian-nguy lắm vậy.

Tôi nói:

— Thôi cũng mua đất lấy một cái lịch duyệt ở đời mà chơi. Tôi còn một câu chuyện nầy nữa, nói ra chỉ sợ nàng lại khiếp đởm mà thôi.

Nàng nói:

— Tôi trải bao hoạn nạn, khi nào lại còn biết cái sợ là cái gì, chàng cứ thử nói đi xem sao!

Tôi nói:

— Ở nhà trọ tôi có một người giả danh là anh họ tôi, người ấy chính là Cách-tư-thắc đấy.

Nàng liền biến sắc mặt mà rằng:

— Cái người trước đã chết rồi ấy ư?

Tôi nói:

Hắn thực chưa chết. Trước tưởng rằng chết, chẳng hóa ra ngất đi đấy thôi. Lúc nàng đi, đó, tôi cũng cứ ninh ninh là hắn chết rồi, cả đến cứ ninh ninh là hắn chết rồi, cả đến y-sinh cũng vậy. Mãi đến đêm thấy người khâm-liệm phụ tá tỉ tả chạy xuống gọi, hắn giờ tôi mới biết là hắn còn sống, liền cho đi tìm y-sinh đến, thì sáng hôm sau hắn đã lại nói nheo nhéo rồi. Khi đó tôi bèn bàn kế với y-sinh, đem cái quan-tài không đi chôn đoạn rồi tôi với hắn cùng nhau trốn đi ngoại-quốc.

Nàng nói:

— A! Thảo hèn nào chàng chẳng đem trốn hẳn đi tận đâu đâu.

Tôi nói:

— Đó là theo như lời đi chúc của Cách-tư-thắc cả. La nhất là từ khi chết đi một lần thế, bao nhiêu độc-huyết trong người đều tiêu tán hết từ đấy đến nay người lại khỏe mạnh ra, không có bệnh tật gì cả, thế mới kỳ chứ!

Nàng nói:

— Thế thì hai người các ông ra lạ thật!

Tôi nói:

— Chẳng qua cũng là kiếm bánh đấy thôi.

Nàng nói:

— Làm sao chàng lại ăn vận tối tân thế.

Tôi nói:

— Nay tôi làm bồi ở Giả-phi-điếm Điếm-chủ tức là Cách-tư-thắc, giả-danh làm tăng-huynh tôi.

Nàng gật đầu nói:

Cập-mai! Chàng chẳng nói thì thiếp cũng đã biết rồi. Dẫu sao thì thiếp cũng phải sang Pháp một chuyến. Nguyên trước thiếp định sang đó là để vì chàng báo cừu, nay thì xin sang đó để vì chàng trợ-lực, chàng với thiếp là hai nước liên-bang với nhau.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như ở mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ, 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư báo này.

Savon Cadum

Savon tinh khiết, như

SAVON CADUM

thì lấy làm hiếu kỉ cho vệ-sinh da người.

Và lại savon này tiện lắm gì người ta dùng nó lời cũng không bỏ chốc nào, mà lại làn giá bằng hai các savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là 8 xu quan tiếng Langsa.

2 $ 00

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2 $ 40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền Hanoi.

4098

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3045 HẬU THỊNH kính cáo.

Cần dùng nhiều CAI ĐẦU THỰC GIOI để đi làm trong miền Thanh hóa.

Hỏi tại bản-quan, từ 3 giờ đến 6 giờ chiều.

HIỆU
MINH-DƯỜNG
MAI-CHÂM TỔNG-CỤC
của Bông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ GÀ
Giảm phố hàng Gai số 83

PHOSPHATINE FALIÈRES làm cho mọi vật thực khó mà hóa được dễ tiêu

Đã có tính dưỡng như sữa, mà lại ngon ngọt, đã ăn Đàng nuốt con nít và đề dưỡng những kẻ tỳ vị yếu. Phải dùng cho thiệt hiệu **Phosphatine Falières**.

Coi chừng kẻo làm đồ giả giả, bắc chước theo bột thần hiệu

PHOSPHATINE FALIÈRES

Bột này bán cùng xứ tại Pháp thì ở đường de la Tacherie mến bài 6

Ô-TÔ CHỞ HÀNH-KHÁCH
của ông Henry LASVIGNE

Vào khoảng tháng hai Tây năm 1924, hiệu ông Henry LASVIGNE sẽ có ô-tô chở hành-khách từ Hà-đông tới Vân-đình để liên-tiếp với đường xe-điện từ Hà-nội về Hà-đông.

GIỜ XE CHẠY :

Buổi sáng :		Buổi chiều :	
Hà-đông đi Vân-đình . . .	7 giờ 00	Hà đông đi Vân đình . . .	2 giờ 00
Tới Vân đình	8 . 45	Tới Vân-đình	3 . 45
Vân-đình đi Hà-đông . . .	9 . 00	Vân-đình đi Hà-đông . . .	4 . 00
Tới Hà-đông	10 . 45	Tới Hà đông	5 . 45

GIÁ TIỀN :

Hàng ba 0$01 một kilomètre, từ Hà đông tới Vân-đình và Vân-đình tới Hà-đông cũng		0 $ 80
— nhì 0.015	— —	0 . 40
— nhất 0.02	— —	0 . 60

Người Pháp thì 0$80 một lượt tới Vân-đình ; còn ai muốn lên xuống chỗ nào thì cũng tính theo giá trên này.

Cẩn cáo.
Henry LASVIGNE

NAM-ĐỊNH

Thưởng hàm. — Những viên thư-ký hạng sáu ngạch Công-chính, ban Hỏa-xa, có tên sau này được thưởng hàm tăng cửu-phẩm văn-giai : MM. Ng-v Tụng, Trần-ngọc-Liêm và Ng-v-Long.

Bán đất công. — Tòa Đốc-lý sắp sửa bán những đất công trong thành-phố.

Ai muốn mua khu nào nên bỏi địa-đồ tại sở Lục-lộ rồi làm đơn vào tòa Đốc-lý.

Quan nào thế ?. — Hôm rằm tháng giêng vừa đây, ở một tòa đèn nọ, trong khi khách thập phương đương lễ bái, — phần nhiều là các bà các cô cả — có một ông đầu quấn khăn tây rẽ, ngực mang chiếc bài nga, xô đẩy đám đông người mà tiến vào một cách rất tự do, làm ra bộ hách-dịch lắm. Nhiều người bị cái xô đẩy vô tình ấy mà đổ cả đồ lễ. Mọi người ngạc-nhiên nhìn nhau, không ai rõ là quan lớn nào cả, vì cái bài ngà của ông, một có chữ nọ lại lẫn vào trong mắt.

Sau lối ra thì là một quan tại gia mà cũng đeo thẻ độ tuổi.

H. lai cảo

(*Xem trang thứ tư*).

HỎI BÁO NAM PHONG

Xem NAM-PHONG số 77 vừa rồi thì biết ông Tùng-Vân tài nghệ thảo chương-trình theo lối hài-văn. Thiềm-chức muốn nhờ ông thảo giúp cái chương-trình cuộc thi rượu. Cô-nhân (đố biết là ông bà nào) có câu rằng :

« 愛安世界人如夢
« 遊戲天章我亦徘 »

« Thế giới mua-mênh người đỡ ngủ,
« Vân-chương pha-phiếu tớ ra hề. »

Ông Tùng-Vân nghĩ sao ? chi xin ông nhớ cho rằng ai chiếm được giải quán quân, kinh biếu một trăm cuốn Tái-sinh-duyên (sự-tích Mạch-lệ-Quân), mỗi cuốn giá 0$30.

Hi-đình, Nguyễn-văn-Tôi

Vì đi xa mà bán ruộng

Một khu ruộng 3.000 mẫu ở địa-hạt tỉnh Quảng-yên.

Việc làm rất lợi, xưa nay chưa từng có.

Muốn hỏi điều gì thì hỏi tại Mr Henri, Quản-lý văn-khế tại Haiphong.

3702

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được rõ :

Những điều mua báo thì phải trả tiền ở nơi đã viết qui ông nào mua thì gửi tiền cho bổ-, ông có biên gửi theo giấy mua thì báo quan không trả lời. Mua báo hai hình tờ tiền hoặc những một tháng sáu trở đi thì xin

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 23 février 1924

CỬU MỸ ĐOẠT PHU

Tích thứ hai (Hồi thứ ba, thứ tư) diễn tiếp theo tối thứ bảy trước.

Ngày chủ nhật 24 février 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

NGỌC DIỆP ĐỐI KIM CHI
(Hát chèo)

Tích thứ hai :

LA-NHÂN QUY VI
(Trẻ-con diễn)

Tối chủ nhật 24 février 1924

NGHĨA BẠN TÌNH CON
Khuyên vợ đi tẩy chồng.
Giết con mà cứu bạn.
Tình Nghĩa vẹn hòa hai.
Công danh đài hỉ có an-

Tối thứ hai 25 février 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

SANG VI VỢ
(Hát chèo)

Tích thứ hai :

LA-THÔNG CƯỚI VỢ
(Trẻ-con diễn)

THÉATRE MUNICIPAL

Directeur : Maurice DUPUIS
Régisseur Général : Louis DEGRANGE
Secrétaire caissier : Michel DINCK

Tối thứ bảy 23 Février 1924

TA BOUCHE

Trois actes, hài-kịch pha lẫn bộ-kịch chia làm ba hồi, buồn cười vỡ bụng, vui từ đầu đến cuối, gợi-ý-tứ theo lối mới. Buồn hai tối hôm ấy riêng cho bọn thiếu-niên mà thôi.

Tối chủ nhật 24 Février 1924

(Tối cuối cùng vụ rét năm nay)

Được bao nhiêu sẽ biếu cả gia-quyến M. Ky-indès (bị nạn ở tôi)

MIREILLE

Bài nhạc kịch rất hay, các vai danh ca sẽ trổ hết tài lực quanh nhau ở trước sân khấu này là Mme Virgitti cùng M. Richaud tới hôm ấy sẽ cùng nhau hát những câu lâm vui, lúc buồn, than vãn rất não nùng.

Sự tích nàng Mireille vốn là một vị tiểu-thư con gái một ông phú-hộ, có một hôm nàng gặp ở chăng Vincent vốn là con nhà nghèo hương, một đôi trai tài gái sắc, ý hợp tâm đầu, chàng Vincent đánh liều thổ thật với phụ thân, sang cầu cùng nhà nàng Mireille để xin cưới. Nhưng cha nàng Mireille không thuận tình đâu, ra ý khinh bỉ, không bằng lòng gả con gái cho chàng Vincent.

Nàng Mireille từ đó trở đi, đêm quên ngủ ngày quên ăn, thật là :

Yêu anh riêng rượu mà say
Chỉ gì sâu chẳng thấm, mà đau đớn lòng.

Kết cục — Nàng Mireille có một ngày kia trốn nhà, mà chạy qua trên cơ đường bao mệnh, lại nhà bà con để nhờ nói hộ với cha nàng chưng đi được cứu đường thì bị cảm rồi mất.

Thế mới biết rằng kiếp hồng nhan thì hay bạc mệnh, thương thay ! Ba nhân.

M. D.

ĐỒNG TIỀN VÀNG, ĐỒNG TIỀN BẠC

Ở trong chân Sương nay có bán đồng tiền vàng đồng tiền bạc.

Đồng tiền một mặt có khắc chân ảnh đức phụ Nam-hải Quan-âm, một mặt có khắc năm chữ nho Hương-tinh Quan-âm tượng.

Những đồng ấy trước khi bán có đưng lên cùng phật, đeo rất khước, bình như có đức phật ở trên đầu, trên cổ, luôn luôn, đã có giấy kim-tông để coi rõ có về nhà quan, cũng không khác gì kim tiền, ngân tiền vua ban vậy.

Giá bán :

Tiền vàng . . . . . 0$60
Tiền bạc. 0,30

HỘI-ĐỒNG-ÍCH
đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đ ng-Ích

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 nay, thời sẽ kết sổ, thời sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên
P. Pon E. CHATAIGNEAU.
2094. Y. M. GRENES.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16
HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc ; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quit, ô đàn ba, giây cườm, giây kim tuyến, giây nhung, v. v.

Vàng dùng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có ông con-bạch của bản-hiệu, đến khi ve mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ ma làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ : hễ ai tin các ngài từ nay đã có ông chiếu-cố đến bản-hiệu thì tin nhăm là :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đông-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Số 65

BÌNH SƠN LÁNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài-năng thơ nhạc phun châu, khắp các quan trong toa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên tử phong cho là « Hoằng văn tài-nữ » lệp lấu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hăn-hào xác-láo thì được phép đánh-đập. Sau vì một sự kén chồng lạ mà sinh ra nhiều chuyện rất lạ-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Yến-bạch-hạm lại nói :

— Nếu không phải hương-hoan thì tất là nhà một vị công-hầu nào đó chăng ?

Vị hòa-thượng ấy lại cười khanh-khách mà bảo rằng :

— Công hầu nào lại có được như thế !

Yến-bạch-hạm nói :

— Không phải hương-hoan, lại không phải công-hầu, thế thì còn là nhà ai ?

Vị hòa-thượng ấy nói :

— Đây là một nơi ngự-uyển tên gọi *Hoàng-trang*. Tiên-sinh không nhìn mà xem. Kìa kìa, mái ngói lợp toàn bích-ngõa, xung quanh xây bọc hồng-tường, còn hương-hoan nào, công-hầu nào dám tiếm dùng những của ấy.

Yến bạch-hạm nghe nói, kinh-ngạc mà rằng :

Ả ! Thế ra đây là *Hoàng trang* !

Chàng lại hỏi rằng :

Đã là *Hoàng-trang*, cớ sao tôi lại thấy có quyến-thuộc nhà ai được ở trong ấy ?

Vị hòa-thượng ấy nói :

— Tiên-sinh còn trẻ tuổi, lại là người phương xa, chưa hiểu phong-tục ở chốn kinh-thành này, nếu không thì cớ sao lại dám hỏi như vậy ! Trong một khu *Hoàng-trang*, còn quyến thuộc nhà ai dám đến ở đấy !

Yến-bạch-hạm nói :

Rõ-ràng chính mắt tôi trông thấy !

Vị hòa-thượng ấy nói :

— Giả sử có người ở thì không phải quyến-thích, tất là hoàng-thân, tiên-sinh hỏi để làm chi. Cũng may mà tiên-sinh hỏi lão-tăng này, không đến nỗi quan-ngại, chứ gặp phải những người hay sinh việc thì tất tiên-sinh có sự lôi-thôi.

Yến-bạch-hạm thấy vị hòa-thượng nói như thế, mới không dám hỏi nữa, lên chắp tay vái chào vị hòa-thượng ấy mà rằng :

— Xin đa tạ mấy lời chỉ giáo của sư-phụ !

Vị hòa-thượng ấy gật đầu rồi quay đi.

HỒI THỨ XV

Lại nói chuyện *Yến-bạch hạm* do hỏi để muốn biết họ tên mỹ-nhân ở trên lầu vừa. bỗng được nghe mấy lời chỉ-giáo của vị hòa-thượng ấy, liền-vội-hãi không dám hỏi nữa, vội vàng thẳng đường quay về. Sau về đến một nơi thị-trấn kia, mới yên lòng đứng lại.

Khi chàng ở nhà ra đi, vì giấu *Bình-như-hành*, cho nên chưa ăn cơm, bấy giờ ở sang buổi chiều, trong lòng đã hơi đói đói, bồn ; trông thấy là cờ của một nhà tửu-quán, phất-phơ trước mặt, chàng mừng-rỡ xiết bao, tức khắc bước vào, tìn một phòng tĩnh-mịch để ngồi nghỉ. Chỗ ấy dẫu là nơi hương-thôn tửu quán, nhưng cũng có vườn hoa cây cảnh, sạch-sẽ phong-quang.

Yến-bạch-hạm vào ngồi, chủ quán liền chạy đến hỏi rằng :

Tiên-sinh uống rượu một mình hay là còn đợi anh em bạn ?

Yến-bạch-hạm nói :

— Tôi uống rượu một mình, không có anh em bạn nào cả.

Người chủ quán nói

— Người muốn dùng món gì ?

Yến-bạch-hạm nói :

— Món gì cũng được. Có món gì cứ dọn ra đây, chỉ quí hồ rượu cho thật ngon.

Người chủ quán thấy *Yến bạch-hạm* đẹp mạo khôi-ngô, ý-phục tề-chỉnh, đoán chắc là con nhà phú quí, mới đem những món ăn thượng-hạng và thứ rượu ngon cực-phẩm bày ra.

Yến-bạch-hạm vừa ăn vừa ngẫm-nghĩ cái hay trong bài thơ của mỹ-nhân họa vần, mới gọi chủ quán lấy nghiên bút. Chàng cầm bút viết bài thơ ra, để ở trên bàn, cứ đọc một lượt thì lại uống một chén rượu, rất lấy làm đắc-ý.

Chàng nghĩ thầm : Hôm qua *Bình Tử-trí* (tên tự của *Bình-như-hành*) cười mỹ-nhân của ta chỉ có sắc đẹp, vì rất đã có tài giỏi, không bằng *Lãnh-giang-tuyết* của hắn tài-mạo kiêm-toàn, khiến ta không còn biết trả lời thế nào cho được. Ai ngờ mỹ-nhân của ta, cái tài lại hơn cái đẹp, hôm nay ta về, ta có thể khoe được với *Bình Tử-trí*.

Yến-bạch-hạm nghĩ vậy, ngồi cười khanh-khách, lại rót uống mấy chén rượu đầy. Sau chàng lại nghĩ thầm : Nàng *Lãnh-giang-tuyết* đề thơ, là tự nàng hứng bút, chứ có can-dự chi đến *Bình Tử-trí* ; còn như mỹ-nhân của ta đề thơ, quả nhiên là họa theo từng vần, nếu không đem lòng luyến-luyến đến *Yến bạch-hạm* này thì khi nào lại như thế. Thế thì ta lại hơn *Bình Tử-trí* nhiều !

Yến-bạch-hạm nghĩ vậy, lại khanh-khách cả cười, lại rót uống mấy chén rượu đầy, rồi lại nghĩ thầm : Mỹ-nhân của *Bình Tử-trí*, không biết tông-tích ở đâu, nhưng họ tên rành rành ; còn mỹ-nhân của ta, tông-tích dẫu chẳng bao xa, nhưng họ tên không hỏi được ai, biết làm thế nào cho được. Vị hòa-thượng kia bảo ta rằng « Không phải quốc-thích, tất là hoàng-thân ». Ta thiết nghĩ nếu mỹ-nhân sinh vào nhà một vị văn-thân nào thì dẫu tôn-qui đến đâu thân kẻ lòng, đã trong văn-mạch cùng nhau, ta cũng cứ liều mà đỏ hỏi. Chỉ sợ là quốc-thích hoàng-thân nào đó thì nàng cay mình kim-chi ngọc-diệp, khi nào chịu đoái thương đến kẻ văn-nhân. Thế thì có gặp cũng như không vậy.

Yến-bạch-hạm nghĩ vậy, liền thở dài một tiếng mà rằng :

Mỹ-nhân của ta ơi ! Bài thơ nàng họa vần, cũng là uổng công không mà thôi. Mỹ nhân chẳng *Yến-bạch-hạm* này khéo vô-duyên mấy là mình với ta !...

Bấy giờ *Yến-bạch-hạm* đã ngà-ngà say, nghĩ quanh nghĩ quẩn, không được kế chi, tay cầm chén rượu, toan uống chưa uống, bỗng ứa mấy giọt nước mắt xuống. Người chủ quán đứng xa trông thấy, ngẫm nghĩ cười thầm : Anh chàng kia bấy còn nhỏ tuổi, ngồi có một mình, cười khanh-khách trong hồi lâu, bây giờ lại ứa nước mắt khóc, hay là có tinh điên-rồ đó chăng !

Người chủ quán liền chạy đến trước mặt mà hỏi :

— Rượu của hiệu tôi, tiên-sinh uống có ngon không ?

Yến-bạch-hạm nói :

— Ngon thì có ngon, nhưng chưa phải là thứ rượu ngon thượng-hảo-hạng.

Người chủ quán bật cười mà đáp lại rằng :

— Nếu không phải thượng-hảo-hạng thì có sao tiên-sinh lại ứa nước mắt ra ?

Yến-bạch hạm nói :

Ta vì tâm-sự riêng của ta mà ứa nước mắt, chứ có can-dự chi đến rượu !

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

HƯNG YÊN

Ngạch Tòa-sứ — Mới có tin M. Phạm-gia-Đinh Lục-sự tại tòa Nam-án và M. Phạm quang-Đàm, thư-ký tòa Công sứ này mai sắp phải thuyên đi nơi khác. M. Đàm thuyên đi đâu thì chưa biết, còn M Đỉnh thì có tin đi Kiến-an.

Đậu mùa. — Bệnh đậu mùa ở đâu đã lan về đến Hưng-yên rồi. Trong thành phố đã có một người lớn bị thiệt mạng, ở làng Dương-hòa về hạt phủ Mỹ-hào cũng đã có mấy đứa trẻ mắc phải bệnh đậu. Mấy hôm nay ở nhà thương ngày nào cũng đông nghìn nghịt những người đến xin chủng-đậu. Vùng nhà quê quan trên đã phải thấy thuốc đi chủng từng làng, mà con ta ở trong tỉnh ai chưa chủng đậu nên mau mau đi chủng kẻo nữa mắc phải bệnh thời nguy-hiểm lắm.

Năm mới quá chén. — Mồng một tết, tên lính trạm ở Nghĩa xuyên ra Bằng-ngang đón giấy tỉnh về không biết đi đường nào chén say sưa làm sao bỏ mất cả bao thư. Lúc về trạm trình với cai trạm rằng đi đường bị gian phi 4 người chẹn đường cướp ấy. Cai trạm cứ sự thực khai với quan trên. Lúc cứu xét ra thì chẳng có gian phi nào cướp bóc gì cả, bác tình trạm nhân ngày tết uống rượu chúc thọ một mình, qua chén nằm ngã đến nỗi người ta lấy trộm mất bao thư, lúc tỉnh dậy hoảng lên, không biết làm nào, bèn vu ra là gian phi cướp. Tên lính ấy hiện đã bị tống giam để tra xét.

HÒA-BÌNH

Hội làng Kệ-sơn. Từ hôm 12 đến 16 tháng giêng ta, làng Kệ sơn đã vào hội tưởng niệm (1) tại đình làng ấy thờ đức Tản-viên

Hôm thứ bảy 12 ta, có mấy viên chức tòng sự nhà nước ở Hanoi lên để dự lễ ngày chủ-nhật 13 ta. Việc tế lễ cũng lông như Trung-châu, lễ lâm trọng thể và tế chính lắm. Trong khi hành lễ có ả-đào Hà-thanh múa. Hai bên có bát âm ta đi theo mấy ông hành lễ. Có một điều khác dưới ta, là có thêm âm nhạc tây và ngoài cửa đình có bọn sáu người phụ-nữ Mán đánh cồng, nghe đủ dịp dàng, êm đềm lắm.

Phường nhạc tây do quan chánh quan làng Đình-Công-Thịnh ở Hòa-bình, quê ở Kệ-sơn lập thành ra đã ngót một năm nay. Trong bọn âm nhạc độ hơn 30 người toàn người Hòa-bình, có mấy cậu nhỏ độ 13, 14 tuổi cũng hòa với các người nhớn khác cũng đàng âm điệu. Các người ấy đã học được những 24 bài kèn.

Khi tế xong, quan chánh quan làng truyền tuổi mừng các viên chức mấy bài kèn rất vui vẻ. Có xem mới biết luyện tập được như thế thực lắm công phu.

Trong mấy ngày hội, ngoài việc tế lễ có làm trò vui, như gieo đùm, leo cầu cọc, tung cầu, v. v.... Mấy ngày vào hội xem ý dân tình đều thỏa thích lắm.

Tuy hội 5 ngày, mà dân không tốn kém mấy, vì đã có tiền công dân. Được như thế là nhờ cách xếp đặt của quan chánh quan làng là tiền chỉ làng Kệ-sơn.

Ở Hà-thành ta lên Kệ-sơn, phải qua Hà-đông là đi đường Hòa-bình 29 kilomètres rồi rẽ về tay trái. Ở đấy có cảnh vật đẹp lắm, lại là nơi sản ban tốt.

Xin gửi thiệp các nhà xa-liệp biết những xin nhắc rằng ở làng Kệ sơn có quả núi cấm là nơi thờ đức chúa về nhà Lê, tỉnh ủng lắm. Ta nên kính trọng mà xa nơi ấy.

Một người hay xem hội lại cảo.

(1) Cứ xuân thu, năm nào làng cũng làm hội như thế. Còn đại hội thì độ 50, 60 năm mới có một lần, và mỗi bên là một tháng

Bình phẩm về rượu vang

RƯỢU VANG kể vào một hạng thực-phẩm rất quý. Uống rượu-vang vừa chóng tiêu, vừa khoan-khoái trong người, lại vừa bổ. Rượu ấy làm cho người ta được trắng kiện.

Người ốm mới khỏi nếu thì chóng khỏe hẳn. Chính-phủ Pháp, các quan Ngoại-Tỉ Thầy-Thuốc cùng các nhà chuyên-môn về việc vệ-sinh rất có ý-kiến công bảo rằng: *uống rượu vang, BẠN HÀNG BẢN QUỐC ơi, nếu muốn làm mạnh-khỏe luôn*, thì nên uống rượu vang tốt của xứ BORDEAUX. Mua rượu ấy thì cứ lại hỏi M. CHONEAUD FRÈRES ở Hanoi với. Hàng ấy mà nổi tiếng. Hiện ấy chỉ chuyên về nghề buôn rượu vang. E. C.

Sớm chậm một ngày rất có quan-hệ

Có bệnh nên chữa ngay, chớ trì-hoãn. Cái sức khỏe người ta lại quan-hệ hơn các việc khác, chớ nên nói: Sớm chậm một ngày không quan-hệ gì.

Làm lụng nghĩ ngơi hoặc có việc gì quá sức mà mệt-nhọc, yếu-ớt người đi, thì nên biết rằng trong mình yếu-ớt như thế, cứ ẳng hoài lâu mà hóa ra bệnh huyết suy, gân yếu, thần thể luy-nhược, và các bệnh ấy lại sinh ra lắm chứng khác nữa.

Chớ nên trì-hoãn không dùng thuốc Pilules Pink. Biết đâu sớm được mấy ngày lại không đỡ được biết bao là nỗi khổ-thống.

Pilules Pink làm cho chóng phục sức, vì Pilules Pink làm cho máu huyết giàu hơn, trong hơn, có sức hơn, làm cho bộ thần-kinh khỏe hơn, làm cho các cơ-thể làm việc mạnh hơn.

Chớ nên trì-hoãn: Thuốc Pilules PINK.

Bạn tiền sớm chậm một ngày rất có quan-hệ

Bạn tiền có các hiệu Bảo-chế.

Nhà Bán-dỡ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Hiệu GIAI-ÍCH *tức là Công-ty* CHU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 113 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các màu đặt dầu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay. 2095

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ LÂM

số nhà 20, phố Phúc kiến

Chủ nhân: DƯƠNG-HÀ TRẠO

Hàng thực tốt, giá thực rẻ

Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư. 2096

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ XIN MỜI CÁC ÔNG QUA BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH RI (tức là bệnh lòi tũ thực nhiên) *người mắc phải, ẳng những là đau đớn, như còn đến khi đại-tiện xong rồi thì lưng-hoặt đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau khó chữa.*

Khi sưa chữa bệnh này đều dùng dao cắt, phải nên tới đang tâm nghiên cứu một cách tinh chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nốt mun tự kỳ rụng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì giờ. Vậy ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM

28, Phố mới Hàng. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.

Các lính xa đến xin hẹn tiếp.

Thư tỉ xin trả lời ngay. 2090

Kính đeo mùa xuân

Bản-hiệu mới sang nhiều thứ kính đeo mắt cực đẹp.

Xin mời quí-khách quá bộ chiếu-cô cho.

Vạn tạ

TONG-YUNE-TAI VING-KY

49, Phố hàng Ngang, 49

HANOI 2103

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc ai đề các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số từ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ ĐƯỢC, BỆNH ĐAU GAN, BỆNH BUỒN ĐỨC

Khi nào người ta đau yếu, đau gan, đau tức, hễ ăn không ngủ được, đau ngực, ngủ thì chập chờn, thấy trong mình khó ở mà bệnh như điên dại, công việc không muốn làm, nếu không chịu chữa ngay thì chết cũng nên.

Trong những cơn nóng, mà muốn che ngủ ngon giấc thì phải dùng không thấy càng đau, thì chỉ nên dùng thuốc *Neurinase*.

Thuốc này ai dùng cũng được, đã trẻ con, ông già, con gái, đàn bà đến tuổi lấy sinh nở và các thứ bệnh thương gân.

Ở các hàng bào chế to đều có bán rẻ. 2058

NHỮNG BỒ TƯ LỰA HIỆU C. J. BONNET LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

Nhiều kiểu lạ!

Hỡi các ông mắc phải bệnh lĩnh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhầm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ. 2082

Hiệu CHẤN-HƯNG nhà đồ ở phố hàng Bạc, số 80, Hanoi, chuyên-môn chế tạo đồ nam-trang nữ-trang bằng vàng bạc thực, có nhiều kiểu khéo, thanh-nhã hợp thời-trang, đã có tiếng cẩn-thận, buôn bán chắc chắn, có giấy cam-đoan rằng: Vàng bạc đúng cân đúng tuổi, khi không dùng nữa mà trả lại thì không thiệt gì. Các qui-khách nên lại hiệu ấy mà mua bán, không còn nghi ngại gì nữa.

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER

HANOI — 7, Rue des Cuisses, 7 — HANOI

Bản-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí khách chiếu-cô.

Chủ-nhiệu: NGUYỄN-TIẾN HÀM kính-mời 2086

HÀNG MỚI SANG

Rẻ hơn mọi năm mà lại tốt mỉ là lúc hàng đến giá bạc cao, mời các ngài lại mua mau kẻo hết.

Mũ — Các ông và các cậu từ 2 tuổi trở lên mũ nào cũng có và đủ các số đầu.

Feutre (laine)
Feutre (longs poils)
Feutre (velours)
Casquettes Russes
Casquettes nouvelles
Bérets matelot

PARAPLUIES POUR HOMMES, DAMES ET GARÇONNETS
CACHES-NEZ LAINE TRÈS BONNE QUALITÉ
POLOS ET BAS TRICOT FANTAISIE PUR LAINE, ETC. ETC...

HAI-CHINH

Nhà chế tạo các thứ mũ

74-76, Rue du Pont-en-Bois, Hanoi 2042

CAO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酒補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Công L. BLANC *(người nói-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, tài uống một cốc con

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

31, phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi 2089

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

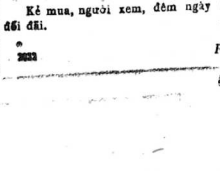
59, phố Paul-Bert, Hanoi

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

京東河內行街蒲門八廿號

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tết Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xứ, cốt để bán vào hai dịp ấy.

Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh sảo, thừa đã lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.

Xin các quí-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đều đãi.

dến bản hiệu cũng xin nhất luật Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA, Bijoutier

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi. 2033

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN